

Halil Bárcena, estudiós del sufisme

VÍCTOR-M. AMELA

IMA SANCHIS

LLUÍS AMICUET

Tinc 49 anys. Vaig néixer a Cantàbria i visc a Barcelona. Sóc islamòleg i presideixo l'Institut d'Estudis Sufis. Estic casat i tinc una filla, la Padma (25). Política? Cada dia sóc més agnòstic. Religió? La de l'amor, com Rumi. Només sóc un humil aprenent de dervix...

“Sufi és qui recorda que viu en l'instant”

LLIBERT TEIXIDÓ

Qui va ser Rumi?
Un poeta que va viure a la Pèrsia del segle XIII. Un dels grans referents sufis.

Què és un sufi?
Etimològicament, “el que vesteix de llana”. Si la comparem amb la seda i l'oripell, és la tela més senzilla! El sufi busca la simplicitat, dins de l'islam.

Digui'm una cosa que escrigués Rumi.
“A nosaltres, que, sense copa de vi, estem contents! A nosaltres, que, deshonrats o lloats, estem contents! A nosaltres ens pregunten: ‘En què acabareu?’ A nosaltres, que, sense acabar en res, estem contents!”

El bon sufi està content?
Sap assumir la vida en essència, tal com és.

Enumerer tres dogmes sufis.
Un: només Ell és existent. Dos: la diversitat del món és aparent, tot és signe d'Ell. Tres: viu cada instant recordant-ho!

I qui és Ell?
La vida. Passa a través teu, però no et traspasa. És una cosa més gran que et traspasa.

Què ha de fer sempre el bon sufi?
Respirar. I recordar.

Això de respirar, lògic... I recordar?
El sufi recorda que viu en l'instant. La paraula *dam* significa alhora *respirar* i *instant*: ets fill de cada respiració, ets fill de l'instant! Re-

corda-ho sempre.

Sóc fill de cada instant, sóc fill...
I ja no se'n recordava! Miri: *nisian* (amnèsia) i *insan* (humà) comparteixen arrel!

Ens oblidem fàcilment de les coses...
Fins i tot oblidem el més important: què som.

És una religió, el sufisme?
No. La transcendeix. És una dimensió de l'islam que desconfia del rigorisme religiós. Per això les cèlebres quartetes (*Rubayat*) d'Omar Khayyam –un altre referent sufi– s'acarnissen tant amb clergues, beatons...

És una religiositat... relaxada, doncs?
Accepta la religió no com a meta, sinó com a rampa de llançament cap a un altre estadi. Rumi ho explica amb un símil culinari.

Quin símil?
Va dir: “Era cru, em vaig coure i em vaig cremar”. Cru: sense religió. Cuit: amb religió. Cremat...: l'amor! Es podria dir que el sufisme és una religió d'amor. Més enllà de dogmes i pràctiques estrictes... Amor!

És un misticisme islàmic, el sufisme?
És una dimensió mística de l'islam, sí: és més important l'esperit que no pas la lletra.

Més el cor que la raó?
Coneixement o amor? És una dicotomia falsa per al sufisme!

Sentir i pensar estan relacionats?
S'entén que l'amor és fill del coneixement.

Caure i aixecar-se
Desitjós de descobrir els secrets sufis, un curiós s'acosta a un centre de dervixos i, sense embuts, els pregunta a què es dediquen: “Aquí caiem i ens aixequem, tornem a caure i ens tornem a aixecar, tornem a caure i...”. És el conte sufi que m'explica en Halil Bárcena quan li pregunto el mateix que el curiós. M'atreia la sensibilitat lúcida –alhora entusiasta i escèptica– del poeta Omar Khayyam, que en Halil em descobreix que és sufi: si fos l'hegemònica a l'islam, jo podria ser musulmà. Però no. De tot això qui més en sap és el professor Halil Bárcena, que ha publicat *El sufisme* (Fragmenta Editorial) i que, a més a més, és un virtuós del nay, la flauta dervix de canya.

Res que sigui espiritual no pot repugnar a la raó, però la vida no cap només en la ment. El sufi té curiositat per conèixer, per saber... i per endinsar-se al cor, l'essència de l'ésser humà. La dansa dervix ve d'aquí...

Giren i giren sobre si mateixos...

De dreta a esquerra! Simbolitza abocar-se a l'interior del cor. Tornar a casa! El sufisme integra raó i cor, ment i cos: és un camí d'humanització.

Què és l'ésser humà, segons el sufisme?
Som més que no ens pensem, però menys del que creiem.

Expliqui-ho.

Més del que et penses: portes el cosmos amb tu. Menys del que creus: no ets el centre del cosmos.

Des de quan hi ha sufis?

Al segle X cristal·litzen dos sufismes: el de Bagdad, entorn de Iunaid, i el de Khorasan, entorn de Bistami.

Què els distingeix?

Del de Iunaid se'n diu *sobri* (la processó va per dins) i del de Bistami, *ebri* (exterioritzada els seus secrets). Rumi els va combinar tots dos i en va sortir un sufisme èbriament sobri o sobriament ebri.

És possible, això?

La dansa ho reflecteix bé: el dervix aconsegueix girar fins a la borrratxera..., però no cau a terra! Controla bé els girs.

Èxtasi, trànsit, embadaliment místic?

Passa alguna cosa, però és una disposició d'ànim prèvia als girs. La dansa, més que induir a l'èxtasi, el celebra: no és una pirotènia, sinó un foc lent que et cou!

Com deia Rumi, oi?

Rumi era un teòleg convencional, d'ordre, un savi. Però quan tenia 40 anys va conèixer un dervix errant, Shams, que li va trencar els esquemes: li va fer descobrir un furor espiritual que només es podia expressar amb música i dansa...

Què en pensa, un salafista actual?

Li sembla aliè a l'islam, exogen, pagà, impiu, atribuïble a influxos de l'hermetisme cristià, de l'hinduisme, del budisme...

Hi ha contactes sufis-cristians?

Per al sufi no n'hi ha prou amb donar: es tracta de donar-te! Per això Jesús és un model.

I què en pensen, els musulmans?

Veuen els sufis com veiem els sants.

El sufisme té pes, influeix?

Una societat com la turca, laica en l'islam, és possible gràcies als valors del sufisme, allunyats del rigorisme religiós.

Hi va haver sufis a Al-Àndalus?

Sí! El murcià Ibn-Arabi (segle XII) és l'altre gran pilar del sufisme, juntament amb Rumi.

El sufisme ha deixat cap empremta identificable a Occident?

Hi ha una tradició humoristicapiencial de perfum sufi que veiem aflorar en Cervantes, en el seu *Quixot*...! I serà molt evident en Goethe. Ah, i la x de l'àlgebra la va inventar el sufi Omar Khayyam!

I vostè... és sufi?

Només sóc un humil aprenent de dervix.

VÍCTOR-M. AMELA

contigo
a todas partes

amazonkindle

Universidad a Distancia de Madrid

Bienvenido a la UDIMA!

La Universidad a Distancia de Madrid (UDIMA) es una institución educativa abierta, flexible, innovadora y centrada en el alumno, que ofrece una amplia gama de programas de estudio a través de un sistema de enseñanza a distancia. Nuestra misión es proporcionar a nuestros estudiantes las mejores oportunidades de aprendizaje y desarrollo personal y profesional.

La UDIMA ofrece una amplia gama de programas de estudio a través de un sistema de enseñanza a distancia. Nuestra misión es proporcionar a nuestros estudiantes las mejores oportunidades de aprendizaje y desarrollo personal y profesional.

VER VIDEO

Udima
UNIVERSIDAD A DISTANCIA DE MADRID

la universidad cercana

91 856 16 99
www.udima.es

Síguenos en:

MADRID: Sede CEF. P.º Gral. Martínez Campos, 5
BARCELONA: Sede CEF. Gran de Gràcia, 171
VALENCIA: Sede CEF. Alboraya, 23

Grados Oficiales Administración y Dirección de Empresas • Ciencias del Trabajo y Recursos Humanos • Criminología • Derecho • Economía • Empresas y Actividades Turísticas • Historia • Humanidades • Ingeniería de Organización Industrial • Ingeniería Informática • Magisterio de Educación Infantil • Magisterio de Educación Primaria • Periodismo • Psicología

Másteres Oficiales Asesoría de Empresas • Asesoría Jurídico-Laboral • Auditoría de Cuentas • Banca y Asesoría Financiera • Comunicación Digital • Derecho Ambiental • Dirección Comercial y Marketing • Dirección de Empresas (MBA) • Dirección de Empresas Hoteleras • Dirección de Negocios Internacionales • Dirección Económico-Financiera • Dirección y Gestión de RR HH • Educación y Nuevas Tecnologías • Formación del Profesorado de Educación Secundaria • Gestión Integrada de Prevención, Calidad y Medio Ambiente • Gestión Sanitaria • Ingeniería del Software • Prevención de Riesgos Laborales • Tributación/Asesoría Fiscal

* Abierta matrícula para prueba de acceso a mayores de 25, 40 y 45 años

CUPÓ
Plaça d'Indústria

46921

CUPÓ
Joc de tres